

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja:

celo leto	K 24—	celo leto	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četr leta	6—	četr leta	550
na mesec	2—	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (l. nadstropje levo), telefonski št. 24.

Narodnostno vprašanje.

Nikdar ni država tako živo čutila potrebe urediti narodnostno vprašanje, kakor v sedanjih časih. Boj med narodi je državi vedno delal težave. Narodnostna nasprotja so imela v političnem življenu veliko večjo moč, kakor vsi drugi interesi. Srajca je pač vsakemu bližja, ko suknja, in narodi so vsled tega svoje nacijonalne interese vedno postavljali nad državne interese in bodo tako tudi vedno delali dokler ne bo rešen narodnostni problem.

Cele generacije že traja ta boj, a uspehi, ki so jih dosegli eni kakor drugi, so pravzaprav vendar malenkostni v primeri s tem, kake žrtve in koliko napora so zahtevali ti boji. Oziri na te boje so bili odločilni, da je bila upeljana splošna in enaka volilna pravica. Voditelji države so zivelji v upanju, da bo splošna in enaka volilna pravica potisnila narodnostna vprašanja v ozadje in da bo demokratizem ubil nacijonalizem.

A to upanje se ni uresničilo. Ravno nasprotno. Nacijonalizem je z večjo silo kakor kdaj poprej udaril na in poostrel vse razmire do skrajnosti. To čuti država sedaj, ko je treba spraviti v red državne finance in ko je treba novih virov dohodkov za najraznovrstnejše državne potrebe in za sredstva za državno obrambo.

Vlada, ta žalostna vlada, ki je sedaj na krmi, se ni mogla odločiti, da bi bila poskusila z rešitvijo celega narodnostnega problema, nego si je hotela pomagati s polovičarsko rešitvijo, s poravnavo med Čehi in Nemci na Češkem, vse drugo naj bi ostalo nenešeno. Parlament naj bi dovolil ogromno mnogo novih davkov in izdatkov — vse drugo naj bi ostalo kakor je, to je želja vlade.

Na srečo so se v parlamentu dobili možnosti, ki niso vladnega mnenja in ki se pripravljajo, da potom inicijativnega predloga spravijo na razpravo vsaj en del narodnostnega problema, namreč jezikovno vprašanje.

Ceski agrarci so naročili poslanec Bukvaju, naj izdela načrt jezikovnega zakona za državo; italijanski poslanec Bugatti je razglasil, da vloži tudi on tak predlog in tudi izven parlamenta stojeci politiki že objavljajo take načrte.

Od teh načrtov do sprejetja tega zakona je pot seveda še silno

LISTEK.

Mlakarjev Tone.

Spisala Mara Tavčar.

Mlakarjev Tone je bil sinec v zadovoljnost in veselje vsem novočim gospodičnam, koje je usoda zanesla v zaplotniško vas.

Visok, krepak, elastične hoje, letnih brk, rdečih lie in usten, temnih oči, skratka Tone Mlakarjev Tone je bil fant od fare.

Dasiravno je že prekorčil etvirih let, se ni resno zanimal za nežni spol. Semintje je poklonil kakšni Dulcineji šopek rožmarina, ali rdeči nagelj, da sta bila oba zadovoljna. Tone je začrtala bogove katero črto je v svoj notes, a dekletu se je vzdignila misel: morda, morda in zapela tisto pesem:

»Obroček okrogli,
ej prstanček zlati,
kedaj, oh, kedaj
na prst se priklati.«

Sirila se je tajna govorica, da bi se bil Tone že davno lahko poročil, da ni tako šmentano izbirčen. Zora je imela prešpičast nos. Ena prevoko frizuro. Vera je bila previtka. Milena predebelja, Magda premlada, Boža prestara, Leja previsoka, Vladka

dolga in s trnjem posuta. Brez števila so težave, ki jih je treba premagati, dasi se gre samo za okvirni zakon, kateremu naj dajo pravo vsebino še deželni zbori. A popoloma brezupna stvar vendar ni. Zoper okvirni zakon, ki respektira pravice deželnih zborov, ne morejo biti niti federalisti, niti centralisti in sploh nihče, kateremu je na tem, da se dosegne vsaj neko premirje in preuredi in nacijonalnih povodov nastalo silno nasprotje med narodi.

V principu je preecej velika večina parlamenta za okvirni zakon. Pravzaprav so — že odstjemeno skrajne radikalce češke in nemške — samo alpski Nemci proti okvirnemu zakonu, in še med temi jih je nekaj, kakor na pr. dr. Steinwender, ki so za okvirni zakon. Od alpskih Nemcov, ki stoejo v boju zoper Slovence, je torej pričakovati še največ nasprotje. Nas Slovence hočejo potlatiti in zato nečejo nič slišati o rešitvi jezikovnega vprašanja.

Poskus bo vsekakso storjen, vstvariti državni okvirni zakon o jezikovnem vprašanju. Za nas Slovence je to vsekakor pomirljivo, zato gledali smo z največjim nezaupanjem na enostranska pogajanja vlaže s Čehi in z Nemci, katera pogajanja so imela namen sporazumeti Čehi in Nemci, nas Slovence pa prepustiti usodi.

Češko-slovanski dijaški shod v Brnu

In manifestično zborovanje za drugo češko, malorusko in slovensko vseučilišče.

Dne 7., 8. in 9. maja se je vršil v Brnu shod českoslovanskega dijaštva, katerega se udeležilo nad 400 akademikov; bile so zastopane razvite Poljakov vse ostale slovanske narodnosti. Eksekutiva slovenskega narodno-radikalnega dijaštva je zastopal predsednik J. U. C. Fran Šemrov. Na predvečer shoda vršil se je zdravni večer, katerega se je udeležilo več državnih moravskih poslancev, profesorski zbor brnske tehnike z rektorjem, vsa narodna društva po zastopnikih ter mnogo odličnega občinstva, da je bila pozdravna dvorana v »Besednem domu« prenapolnjena. V vznesenih besedah je govoril

ostali del pozdravnega večera so izpolnjevale krasno izvajane pevske ter igralne točke na glosi in klavir.

V soboto je bil dan shoda. Tiho in mirno se je vršilo vse, a vendar izvršilo ogromno delo. Shod je bil otvoren z referatom J. U. C. Tízeckem: »Organizacija češkega dijaštva«, vsi ostali referati pa so se razdelili v pet sekcij. V teh osredkih je bilo končanih tekom dopoldneva 32 referatov, popoldne je sledila živahnina in zanimiva debata, ob 5. uri so bile v plenarni seji sprejeti rezolucije vseh petih sekcij, ki so obdelale vsaka za se po eno točko shodovega programa, ki je obsegal naslednja važna vprašanja: 1.) Dijaško socialno vprašanje; 2.) akademik po končanem universitetnem študiju; 3.) organizacijsko vprašanje češkega in ostalega slovenskega dijaštva; 4.) narodnostno in 5.) vseslovansko vprašanje ter akademik. Po sprejetju rezolucij je govoril še prof. M a s a r y k, duševni vodja praska akademije mladeži in poslane dr. Hajn, na to je bil velepredmetni shod zaključen.

V nedeljo popoldan je bilo napovedano manifestično zborovanje za

premajhna in tako dalje brez konca in kraja. Čas je bežal in Tone je ostajal sam samec samec v lepi dobri moških let.

Obedoval in večerjal je v gostilni. Zvečer je malec posezel, kritiziral in se smejal, hvalil gostilnico, mamo, ki tako dobro kuhač, in gratal natakarico Zinko, če se ni dostojno priklanjala pri serviranju.

V posebni sobi pri svoji mizi je sedel samec Tone. Sprva mu samevanje ni težko delo, a sčasoma mu je postajalo nekamo tesno pri sreči, češ, kako prijetno bi bilo, da me kakšna nezna stvarca razvedri pri obedu. Hrepene je po taki stvarci se mu je vselilo v srce in dušo, postajalo oblastnega in mogočnega in končnega mu je začrtala mehka žalost na lice. Dobra mama so ga izpravevali po vzroku pobitosti in zamišljenosti, nakar jim je Tone zaupal:

»Eh, mama, človeku ni dobro pri obedu sameemu biti. Veste, tako-le malo pokramljal bi rad in tudi boljši tek bi imel.«

»No, če ni drugega, gospod Tone, temu se že odpomore. Jutri bo Zinka pripravila pri vaši mizi tudi za mojega moža!«

Tone si je grizel ustnici. Želel si je rdečelično, kodrolaso gospodično, pa mu mama en bloc ponudilo brkastega ata.

Tone je brž zavil pogovor na

Insercijski vnos dan zvezdar knjižni modelje in prenike.

Insercijski vnos: peti vnos za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijskih dogovorih.

Upravnemu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, insercijski listi.

to je administrativne stvari.

Poznanačna vnosna vložka 10 vinov.

Na pismena naročila brez istodobne vposlate naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefoniški št. 85.

Slovenski Narod velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četr leta	650
na mesec	230

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	13—
četr leta	650
na mesec	230

Vprašanjem glede insercijskih naj se priloži za odgovor dopisnicu ali znamka.

Upravnemu: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefoniški št. 85

soki šoli v Pragi. Sledilo je znova dalgotrajanje ter viharno ploskanje in resolucija je bila soglasno z velikim navdušenjem sprejeta.

Govorili so še prejšnji minister dr. Záček, ki je obljubil, da ni dalčec čas, ko se bodo uresničile težnje slovanskih narodov po njih najvišjih izobraževališčih.

S tem se je zaključilo velepredmetno zborovanje, kjer se je pokazalo solidarnost nastop Čehov, Rusinov, Rusov, Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov za skupne zahteve po drugem češkem, rusinskem in slovenskem vseučilišču.

Parlament.

Češko - nemška pogajanja.

Češko - nemške konference so pred uradni. Seveda je veliko vprašanje, ali bodo imale kaj pozitivnih uspehov ali ne.

»Neue Fr. Presse« piše, da bo glavna naloga parlamenta po Binkoščih rešitev finančnih vprašanj, teh pa ne bo mogoče rešiti s kako novo parlamentarno večino ali pa s spremembno sistemom. Deficit v državnih financah se bo z gradbo vojnih ladij in s pomnožitvijo armade seveda še zvišal.

Delavni program.

Prva seja poslanske zbornice po Binkoščih je že jutri; zasedanje pa bo trajalo do 8. julija. O delavnem programu za to zasedanje bo odločala jutri seja klubovih načelnikov. Ta mesec ne bo več veliko plenarnih sej, ker bo veliko časa rabil proračunski odsek, da že v prihodnjih treh tednih reši vladne predloge. Odsek bo imel seje vsak dan od 10. do 12. in od 2. do 8. Predsednik Pattai namerava seje posl. zbornice končati vsakokrat že ob 5. popoldne. Zato bo delo poslanske zbornice obstajalo skoro le v tem, da reši proračun. Bolj kočljiva vprašanja ne pridejo na vrsto.

Jezikovne razmere.

Posl. Udržal je naznani, da bo češka agrarna stranka izdelala in predložila posl. zbornici načrt okvirnega jezikovnega zakona za vse dežele, zastopane v državnem zboru na Dunaju. Ta vest je presentila neko »Slov. Enoto« temveč pred vsem Poljake. Poljaki se čudijo — so namreč avtonomisti in misijo, da jezikovno vprašanje spada samo pred deželne zbole — da »Slov. Enota« ni nastopila proti tej nameri. To je pa razumljivo, ker so poleg avtonomistič-

je na vejici, kakor da hoče zvoniti natakarici za kvartir terana.

Jabolko se je lotevalo domotožje in plakalo je solze nesrečno pregnane. Toliko dni je viselo na svoji lastni vejici, pa prirfrice dve hruški, prosite dovoljenja, da se oprekrate na njegovi sladkosočni vejici, a ko jima to dovoli iz gostoljubnosti, se preobresti in končno ga prepodite iz vejice ...

Debelo, okroglo hruško je morilo kesanje, češ, vendar prehuda je bila igra z vladnim jabolkom, a vtipka, mala hruščica se je še bolj krepko zasedala na jabolkov prostor, češ »sej je vse glih.«

Meni je se v dno duše smililo nesrečno jabolko, zato sem ga hotel potolaziti, a ko sem odpril usta za tolazilne besede, mi reče jabolko: »Tone Mlakarjev, hvala ti za sočutje! Vrni se v deželo življenja in hrepenevanja, a glej, da se ti ne zgodi tako, kakor se je meni zgodilo. In da prideš kdaj koli v tak položaj, kakor sem prišel jaz, ti svetujem, da potegneš za seboj tudi svoj stol, ker je ludo gledati, ako sedi na nje nevhvalečneš!«

Pri zadnjih besedah se je jabolko krčevalo stresnilo, pedilo razdrogo in ... jaz sem se zbulil.

»Res čudne sanje, so rekli načrti. Tone je molil, vendar nekaj nekaj...«

»Res čudne sanje, je posredil Tone in molil, vendar nekaj nekaj...«

mili Čehov v »Slov. Enotic« tudi Jurij Šolc, ki zahtevajo tak okvirni zakon za celo državo. Dalje je pa tudi dr. Kramar izjavil, da nima nič proti državnemu okvirnemu zakonu, ki bi si ga vsak dež. zbor izpopolnil po svojih potrebah, ker bi tak zakon ne bil v nasprotju z dejelno avtonomijo.

Za zdaj pa posamezni klubi »Slov. Enotic« sploh še niso zavzeli stališča nasproti napovedanemu zakonu, ki pa je načrtu čeških agrarcev.

Iz Dunaja poročajo, da je v imenu čeških agrarcev posl. Bukvaj že vložil v izvrševalnem odboru agrarne stranke napovedani zakonski načrt, ki obstoji iz dveh delov; prvi se peča z varstvom manjšin, drugi pa z jezikovnim vprašanjem sploh.

Vstaja v Albaniji.

Poročila iz Carigrada se glase ugodno. Seveda se ne sme prezreti, da so to turška poročila, ki bi rada položaj opisala, če mogoče, ugodnejše kot je v resnici. Vojni minister javlja iz Verisoviča, kjer se zdaj mudi, da zadnja dva dni preteklega tedna ni bilo nobenih bojev med Turki in Albanci. Iz Gilana in iz doline reke Morave so poročila ugodna. Albanci so se jeli razorozevati. Več albanских voditeljev je ušlo na Srbsko.

Kreta.

Dunajski diplomatični krogi so mnjenja, da je krečansko vprašanje zdaj spet v prav resnem stadiju. Čuje se, da se velevasti pokroviteljice povsutejo o tem, ali bi ne bilo najbolje, če bi kar kratkomalo anulirale prisegne krečanske narodne skupščine.

Dopisi.

Kranjska gora. Društvo »Akademija« je privedlo tukaj dvoje predavanja, ki sta bili neprizakovano dobro obiskani. To najbrž bode v oči dopisuna v »Domoljubu« z dne 12. maja št. 19. V dopisu tega svetovno zaračanega lista, ki podaja imenitno dušno pašo katoliškim kranjskim backom, piše, da so tukajšnji liberalci prišli ob ves credit in da se skušajo potom predavanj organizirati. Da, da organizirati se hočemo in podučevati ljudstvo, ki je zelo pouka željno in potrebovno in katero vam uhaja iz vašega tabora v naše vrste, spoznavašoč, da je resnica na naši strani, med tem ko vi tavate v temoti, pred vami pa posebno »Domoljubov« dopisun večkrat v pravečni nočni temi. (Fant je namreč grozno zljubljen.) To človeče si upa blatič tukajšnjega župana g. dr. Tičarja, kateri je storil v kratki dobi 2 let županovanja toliko, da mu je lahko vsak občan iz sreca hvalezen; ocita mu tudi, da, ker je že star (?) neče pokazati prave barve. Nesramni priwandrani dopisun, ki si tukaj od danes do jutri, ali ne veš, da je župan Tičar naprednjak z dušo in telesom? Nikar naj te ne skrbe bližajoče se nove občinske volitve, ker vemo, da pridejo v odbor možje dela in napredka, ne pa taki kimovei iz vaše stranke, ki so sedaj v odboru, pa če se pri tem sam dični načelnik vetrancev s tabo vred postavi na glavo. Mogoče bodoča videla tedaj v najlužjem snežnem metežu sredi decembra Halleyev komet v Kristanovem salonu — pod streho. — Zaletel se je nadalje tudi v davčnega asistenta g. Tomca, katerega titulira doslovno: »nekaj mlad človek, ki ima šaroč davč. asist. in se piše za Tomca, in to samo radi tega, ker je g. Tomec v predavanji omenil, da je bil ravno Halleyev komet ona zvezda, katero so videli »sv. Trije kralji«, kar so izračunali znameniti astronomi. Gospod dopisnik! Ali ne vodijo tudi Tebe jasne zvezdice na Tvojih nočnih sprechodih in Ti ne razsvetljujejo temno pot k razičnim ljubicam? Pazi, pazi! Masla imajo mnogo na glavi! Naj zadoštuje za danes. Končujemo pa s tem: Takih posvečenih petelinov, kateri sejejo razporin sovraščto v občini, mesto, da bi oznanjevali ljubezen do bližnjega, reši nas, ne Bog ampak — knezoško ljudljanski.

Dnevne vesti.

+ Kdor zna, pa zna! Klerikalci so v izjemanju ljudi iznajdljivi, kadar nikdo na svetu; v tej stroki zasujoči res priznanje in rešek. Danes so na vrsti škofovi zavodi, jutri obmejni Slovenci, pojutrišnjem mili darovi za papeževe pantofle itd. Prav veliko vlogo igrajo tudi »zamorčki« in afrikanski misijoni. Da se to beračenje za »zamorčke« vrši bolj sistematično, izdajajo nek list »Odmet iz Afrike«. V zadnji, majski številki so dejali na platnice kar cel cenik. Tu je vso natanko razdeljeno in povedano, koliko velja to in ono; prav kakor židovski kramarji! Minimum je 24 K. Pod 24 K nič. Vsoto 24 K pa mora darovati, kdor hoče biti boter, oziroma botra

onemu zamorčku in mu določiti kvotno ime. — Dar 60—100 K nadomešča (!) za odkup enega zamorčka otroka (posebno dekle). — Kdor hoče posinoviti enega črnega otroka, naj podlje za njegovo vlogo pot let po 120 K. — Za vzdruževanje črnega katerista potrebuje (!) minijate od 200—250 K. — Kdor bi hotel skrbeti za črnega dečka v delkom smenjanju, naj podlje letno 120 K. — Kdor bi hotel skrbeti za zamorec za čas njegovih bogoslovnih študij, naj pošle letno 200 K. — Kdor hoče ustavoviti ali pomagati ustavoviti prostoto mesto za enega zamorčkega seminarista, naj podlje 5000 K. — Vse to pa posreduje »Družba sv. Petra Klaverja«, ki je v Ljubljani, doma v Franciškanski ulici. — In poleg tega še beračenje: za afriške misijone, za sv. maše, za stradajoče, za odkup sušnjev, za kruh sv. Antona, za vinar sv. Petra Klaverja, za mašno zvezo itd. In beračenje pri nas prav dobro nese: meseca svetčana so nabrečali skoro 1000 K. — Kako denar rompa v nenadnino bisago, tega klerikalci ne vidijo, zato pa tem bolj napadajo Ciril - Metodovo družbo, ki že četrto stoletje neutrudno rešuje slovenske zamorčke na meji iz nemške sužnosti.

+ Iz učiteljskih krogov. V četrtek 19. t. m. zboruje podružnica Slomškove zveze za Dolenjsko in Zatični. To nič nenavadnega. Nenavdno pa je, pod kakimi okoliščinami se bo vršilo to zborovanje. Kaj pa je Slomškova zveza? Slomškova zveza je topla breznačajnih in idzajalskih učiteljev, ki so iz osebnih koristi izdali svoj stan in svoje sotovariše, le, da se njim dobro godi in da jim je vse dovoljeno. Pri takih družbi bo pa predaval c. kr. okrajni šolski nadzornik. Pa ne samo predaval, on je tudi najhujši agitator te čedne družbe. Z gospodom c. kr. okrajnim šolskim nadzornikom Stiasnym smotret na čistem. Ako se on drzne z nepostavnimi sredstvi agitirati za zvezo, katera načelnika sta v deželnom zboru glasovala za zakon, 1. da šolski vodja ni enakopraven član krajnega šolskega sveta, ker ne sme biti voljen za predsednika. 2. Da učitelj ni enakopraven državljan, ker sme vsak kmečki analfabet biti voljen za krajnega šolskega nadzornika, samo učitelj ne in 3. ker sta predsednika te učiteljske (!) zveze glasovala proti zboljšanju učiteljskih plač. Z njim nimamo torej prav nič več govoriti. Skrb vsakega pravega učitelja mora odslej biti, da bodo taki elementi izgrinili s površja in naj to velja, kar hoče. Sporočiti pa imamo slučaj javnosti, da vsi pošteni ljudje zvedo, kako koruptna je klerikalna banda z odpadnim učiteljsvom vred. Po deželi imajo na vseh večrazrednih šolah nerazdeljen pouk, torej je četrtek šolski dan. Gospod nadzornik Stiasny je pa pisal šolskem vodstvu: »V četrtek 19. t. m. ima Slomškova zveza zborovanje v Zatični, ako se učiteljstvo hoče mojega predavanja na tem shodu udeležiti, naj si pri krajnem šolskem svetu izposluje šole prosti dan.« Slomškova zveza je vedela, kako napravijo svoje zborovanje v torek 17. t. m., ko je prosto, da ne bo nikake udeležbe, pač pa, ako se jim izposluje en dan več prost. Gospod nadzornik je pa podrejenemu učiteljstvu nastavil nož na vrat, češ ako jaz predavan, se mora učiteljstvo predavanja udeležiti, drugače —. Krajni šolski svet ima vse leto samo en dan pravico dati prost. Iсти dan se pa porabi za važne dogodev v občini. V vsaki občini so med letom kaki krajevni prazniki, sejmi ali kaj drugega, da bi bilo zelo potrebno dati prost, toda krajni šolski svet ne sme, ker nima več kot en dan. Sedaj pa pride c. kr. okrajni šolski nadzornik in zapeljuje učiteljstvo in krajni šolski svet v nepostavnosti samo zato, da bi se učiteljstvo udeležilo klerikalnega zborovanja. Merodajni oblasti stavimo vprašanje, ali smo bili c. kr. okrajni šolski nadzornik agitator za zvezo, ki deluje proti interesom šole in učiteljstva in če sme svoje podrejeno učiteljstvo zpeljavati v nepostavnosti. Dolžnost obrambnega društva pa je, da za potetje famoznega šolskega nadzornika izve najširša javnost in tudi najvišja šolska oblast. Učiteljstvo pa tudi ve, kaj mu je storiti. So bili že drugi, pa so zgrinili, pa bo tudi on. Značilno učiteljstvo bo tudi ta najnovejši manever prav brez vse škode prebolelo. Ni več daleč čas, ko bo ljudstvo samo izprevidelo, kje so njegovi pravi prijatelji. Da se to res zgodi, nam pričajo krasne šolske stavbe po vsej deželi in brezstevilne prošnje pri šolskih oblastih za ustavovitev in razširjanje novih šol. Noč se umika belemu dnevu in to tudi Slomškarije ne bo zabranila.

+ Propad konsumnega društva. Konsumno društvo pri Devici Mariji v Polju, pod vodstvom zagrizenega klerikalca Jerija, je v pondeljek ob 8. zvečer radi vzornega klerikalnega gospodarstva izdihnilo. Pasiva znašajo 34.000 K, pri čemer pa niso vsteti deleži, ki jih bododružveniki iz-

gubili. Vas nujaj je novacija »Gospodarska zveza v Ljubljani«: On bo načelno mogla stvar uresničiti, jo veliko vprašanja. Da je tako daleč pršlo, je krivo to, ker so bili v odboru velikoma same taki ljudje, ki so razumejo na trgovino hibov način na boljšem. Imeli so primanjlik še daje česa, a so ga pri letni bilanci vnesokrat previdno prikrivati, da ne bi ljudje vedeli, v kako obupnem potencialu se nahaja konsum. Ljudje, ki so prizadeti pri polomu, so zelo rasburjeni. »Posebno so razjarjeni delavci in delavke, ki jim odbor ni nikoli podal natančnega računa in je brez občinstva zbra, kar je v pravilih predpisano izročil vso stvar »Gospodarski zvezki«, ki pa je ureditev pravnila samo s pogojem, da ostanejo vsi delavci notri, tako da nobeden izmed zadružnikov ne dobije izplačanega svojega denarja. Veledi tega poloma bodo klerikalci izgubili mnogino vpliva pri večkih delavcih, ki so bili doslej najzvestejši njihovi pristaši.

+ V Pragi se dela »Dan«. Tako z veliko emfazo deklamirajo že nekaj časa slovenski klerikalni listi, češ, tudi praska »vroča tla« nam niso prevroča. Da bi le ne bila celo — premrza! — Stvar se že kuha precej časa, in za kulisami so se godile stvari, ki ne spadajo preveč na dan. Klerikalci so ustanavljali svoj »Dan« že po novem letu, posebno pa po Veliki noči; pa ni šlo, ker niso nikjer mogli dobiti predsednika. Nekemu svojemu tovarišu, Št., ki je bil lani v Krakovu, pa se je letos presebil in Prago (ali je bilo v Krakovu premrza ali prevroč?), so ponujali hrano in stanovanje in še honorar v gotovini do konca leta, če prevzame predsedstvo in napravi vsaj po eno predavanje vsak mesec, pa je fant hvaležno odklonil, akoravno so bile njegove finance tako slabe, da je moral domu. Je bil pač prepošten, kar je med klerikalnimi študenti zelo redka stvar! Iz tega je jasno, da klerikalci ne kupujejo samo navadnih članov (to je že notorično dejstvo), temveč skušajo kupovati tudi že »vodenje«, ki bi vendar morali biti iz same ljubezni do stvari pripravljeni klerikalne stranke! Kakor je videti, smo bili preveliki optimisti. Radovedni smo, kakšnega predsednika dobi »Dan«, še bolj seveda, kako visok bo — »honorar.« — Gospodje klerikalni študentje naj bodo le trdno prepričani, da se zaradi njihovega najnovejšega društva, ki sloni na taku trdnem fundamentu, prav nihče ne razburja. Praska češka javnost je v ogromni večini napredna, in niti češki klerikalci se v Pragi ne upajo na svetlo. Tudi slovenski klerikalci bodo povsod naleteli na bojkot. Upamo, da jih bosta bojkotirali po zasljenju tudi obe slovenski nadzorniki na predstvu društva »Adrija« in »Ilirija«. Klerikalci bodo kmalu izprevideli, če še niso, da praska tla — pa naj so prevroča ali premrza — zanje nimajo prave temperature.

+ Klerikalna gonja proti učiteljstvu na Goriškem. Oba Gregorčičeva lista »Gorica« in »Primorski list« hujskata v številki za številko na najnesramnejši način proti učiteljstvu. Toda še hujši kot ta dva je novostrujski klerikalni list »Novi čas«, ki ima v vsaki številki proti učiteljstvu naprjene članke, ki presegajo vse meje. Če bi se nauki, obdelovanjeni v tem listu, oprijeli ljudstva, potem bi ne bilo nič ednega, ako bi slišali vsako četrletne, da so ubili v tem ali onem krajcu kakega ljudskošolskega učitelja ter si pridobili s tem veliko zasljenje pred Bogom. V zadnji številki stavi »Novi čas« učitelje še pod Cigane. Piše, da so slovenskemu ljudstvu učitelji zopri, »kakor so mu zopri cigani, ki so tudi brezdomovinci, dasi malo boljše vrste kakor pa brezdomovinski svobodomislni učitelji.« To je pač skrajna impertinenca. Okrajni šolski svet v Gorici se že bavil s to peklenko gonjo klerikalcev proti učiteljstvu, poklicana je tudi višja šolska oblast, da stori korake, ki ustavijo tako ostuden početje proti pionirjem prosvete. Saj živimo vendar v konstitucionalni državi! Če bi se slično pisalo po naprednih listih o duhovništvi, hitro bi bilo tu državno pravništvo, ki bi plenilo liste ali uvedlo proti njim celo kazensko postopanje! Vlada v primorskih deželah je strašno obzirna, pač gleda duhovništvo, ali učiteljstvo prepušča gonji klerikalcev, naj se zgodi kar hoče; je pač za učiteljstvo in šolo toliko mar kot klerikalcem.

+ Radi črtega kolka 20. septembra preganja goridko državno pravništvo celo vrsto ljudi. Polno pisem in dopisnic s tem kolekom je odstopila pošta državnemu pravništvu. Zaslišavanja se vršijo dan na dan.

+ Nemški »Schulverein« je imel o binkoštih prazničnih svoj občni zbor v Gradcu. Pravočasno je na tem zboru tridesetletnico svojega obstanka. Valje velikemu bohaju nemškega časopisa, valje vsem slavnostnim spremom in opisom, se maza gradišča pravilnemu ni dala

opraviti in svoje apatije. V mnogih ulicah ni bilo niti ene zastavice, v mnogih jih je bilo le prav malo. Seveda to se ne posenai nič posebnega, kajti da se nemštvu z vse večjo vnosom oklepja svojega »Schulvereina«, to bi bilo zmožno tajiti, zlasti spriče uspeha Rossggerjevega zaklada. Zanesvan je bil nemški »Schulverein« v namen, da varuje nemško narodnost in da nemškim otrokom na meji zagotovi nemško vlogo. Toda nemški »Schulverein« ni bil nikdar nemško obrambno društvo in se ni nikdar omoil na svoj delokrog, marveč je bil vedno agresivna, zavojevalna organizacija, je vedno delal na posneganje in razširjanje nemštva s tem, da je v svoje šole lovil slovenske otroke in jih z nemško vzgojo spreminal v janičarje. »Schulvereinske« šole so zavodi, kjer se slovenski otroci vzgajajo v renegate, ki pobijajo svoj lastni narod in množe število nemštva, nemško moč in nemško posest. V obrambo proti tej zavojevalni nemški organizaciji so Slovani ustanovili svoje slovenske šolske organizacije, ki pa se razlikujejo od »Schulvereina« po tem, da res samo skrb za vzgojo slovenskih otrok in ne za vzgajanje renegatov. Nemci se ponašajo, da jim je »Schulverein« zagotovil 3000 kilometrov dolgo nemško mejo, a sami vidimo na Slovenskem, kako silijo čez mejo v naše kraje in skušajo s svojimi šolami zasidrati nemštvo na slovenski zemlji. Sredstva, s kakšnimi razpolaga nemški »Schulverein«, so ogromna. Res, da niso v nobenem razmerju z bogastvom nemškega naroda, ali pozdravljajo Nemcev rase vendar od leta do leta in s tem nevarnost za nas narodni obstanek. Ta nevarnost se da paralizirati samo s krepkim delom, narodnim in gospodarskim. V delu je spas.

+ Iz justične službe. Prvi državni pravnik v Celovcu dr. Maks Božič je imenovan za svetnika pri višjem deželnem sodišču v Gradcu.

+ Gospodu županu Hribarju, so prebivalci kolizejskega okraja poselbo hvaležni za skrbno vmemno za pravitev mesta Lubljane. Kolizejski okraj pridobi v kulturnem in gospodarskem oziru — saj se postavi tu nova mestna ljudska šola — kakor hitro da privoljenje še deželnih šolskih svetov, da ješ za delavska stanovanja. Brezvonomo so te pridobitve kolizejskega okraja obenem pridobitve za celo mesto Ljubljano. Te dni se je posebna deputacija naprednega političnega in gospodarskega društva za kolizejski okraj v spremstvu predsednika dr. Frana Novaka in v smislu odborovega sklepa poklonila gospodu županu in mu izrekla udano zahvalo za njegovo nemurno skrb za pročit mesta Ljubljane, posebno še za skrb za naprednega kolizejskega okraja.

+ Veselica naprednega političnega in gospodarskega društva za kolizejski okraj, ki se je vršila v nedeljo popoldne na vrtu restavracije pri »Novem svetu«, je vspela v vsakem oziru. Udeležilo se je je prav lepo število naprednega občinstva iz vseh ljubljanskih okrajev. Prireditev sta počastila s svojo navzočnostjo tudi deželnih poslanca F. R. Višnika in dr. F. Fran Novaka. Veselica je bila prav spretno aranžirana, kar je v prvi vrsti zaslužno za marljive in pozdravljajoča držvenega društvenega podpredsednika Bajželja in odbornikov. Za zabavo je skrbela godba »Slovenske filharmonije«, ki je ne utrudno svirala same izbrane komade, in ad hoc sestavljeni pevski zbor. Pozdravljene narodne gospodinje so pridno razprodajale srečke za srečolov in razglednice na korist društva. V verandah se je izprovoziralo plesišče, kjer so se neutrudno vrteli mladi pari ob zvokih razkošnih valčkov in polk. Veselica se je končala v splošno zadovoljnostenju in je društvo vrgla nedvomno lepo vstopilo. Končno se omenimo, da je bil vrt prav okusno okrašen s slovenkimi in hravskimi trobojnicami v znak, da je društvo, ki je priredilo to zabavo, res pristna narodna organizacija, ki goji nele slovenske, marveč tudi slovenske narodne ideje. Gosp. Gorše je postregel goste z dobro kapljico in izvrstno kuhinjo, tudi društvo je pri tej priliku mnogo pripomogel, ker je polovic prispeval za godbo, za kar se mu odbor najiskreneje zahvaljuje. Zastopani so bili po svojih predsednikih in odbornikih tudi politična društva za trnovski, sentjakobski in poljanski okraj.

nico. — V soboto 28., v nedeljo 29. in v torek 31. maja gostujejo v Celju (Narodni dom), pod pokroviteljstvom »Celjskega povskega društva«. — V ponedeljek 30. maja gostujejo v Žalcu v dvorani g. Kr. Hodnika. — V torek 1. junija zaključijo štajersko progo z gostovanjem v Trbovljah, v dvorani g. Forteja. Aranžment prireditve je v rokah trboveljskega »Sokola«. — Opozarjam slavno občinstvo v vseh omenjenih krajinah, naj ne zamudi teh gostovanj in da izrazi svoje simpatije našim domačim umetnikom z najmnogobrojnejšim posetom. — Dne 4., 5. in 8. junija gostujejo v Rudolfovem in dne 6. in 7. junija v Metliki, na kar slavno občinstvo že sedaj opozarjam.

— Za poplavljence v Srbiji sta darovala primarij deželne bolnice, g. dr. Edo Šlajmér, 50 krov in operni pevec, gosp. Ljubiša Iličić, 5 krov. — Beležimo ta darila z željo, da bi dosedanjem darovatelji našli obilo posnemovalcev.

— Ob Trubarjevem spomeniku, Ko je stal Trubarjev spomenik še zakrit, prišli so preden trije Nemci, neki podčastnik ter dva civilista. »Češev spomenik bo to?« vpraša prvi. »Trubarjev,« odvrne drugi. »Torej tistega, po katerem se imenuje prekop onostran gradu?« »Da!« »A, ne,« pristavi hitro tretji, »to ni Gruberjev spomenik, ampak Trubarjev!« — Tableau!

— Razpisana srednješolska mesta. Od 24. aprila do 14. maja so bili izdani slednji razpisi: Ravnateljska mesta: Celovec (g., 30. V.), Gradec (realg., 30. V.). — Klasična filologija: Dunaj XVI (g., L. G. d. 20. V.), Line (g., L. G., 1. VI). — Moderna filologija: Brno (dež. r., B. D., 31. V.). Dunaj (nova trg. akad. 2 mesti za Fr., 15. VI.). Trst (nem. g., D. I. g., 31. V.). — Mat.-fiz. skupina: Brno (dež. r., M. G. in M. NL, 31. V.). Dunaj VI. (g., M. NL, 5. VI.). — Risarje: Inomost (r., asistentsko mesto, 31. V.). — Kratice in znaki kakor na vadino.

Kamniška podružnica slov. planinskega društva naznana p. n. članom in planincem, da ima pri odboru g. Jakobu Malovrhu v Kamniku, na Grabnu na razpolago planinski voz in čiloga konja za vožnje in prosi, da se planinci pri vožnjah ozirajo na podružnico.

Tiskarsko konecijo v Idriji je dobil g. Hinko Saix, dosedaj strojvodja in kompanjon tiskarne A. Slatnar v Kamniku.

Velika nesreča bi se bila skoraj prigodila sноj v Postojni. V gostilni tik kolodvora je gostilničar hoteli prizgati sredi sobe visečo svetilko. Ker se ni hotel takoj vzgati, je gostilničar vzel steklenico ter hotel svetilko napolnil z oljem. V tem trenutku se je olje užgal, steklenica je eksplodirala in padla na tla. Ljudi, ki so bili v gostilni, se je potolil strahovit strah. Na vrat na nos so vsi bezali iz sobe. Ker niso ljudje mogli skozi vrata, so pobili šipe ob oknih ter posakali skozi okna na plano. V gneči so bili nekateri lahko poškodovani, drugi so izgubili klobuke in palice. Druge nesreče ni bilo: samo gostilničar je imel razbita okna, nekaj gostov pa mu je odšlo, ne da bi poravnali svoj račun. Svojo neprevidnost je torej draga plačal, a vendar še ne tako draga, kakor bi jo prav lahko vzpričo nevarnega položaja.

Društvene prireditve v »Narodnem domu« v Novem mestu. V soboto, dne 7. t. m. se je vrsil v »Narodnem domu« novomeški koncert salonskega orkestra novomeških ljubiteljev glasbene umetnosti, ki je uspel prav povoljno. Koncert je posestilo tudi lepo število dragih nam gostov iz Kostanjevice, kar posebno pozdravljam, saj je Novo mesto kulturno središče naše lepe Dolenske. — V soboto 21. t. m. priredijo naši vrli igralci in igralke »Desetega brata«, ki so ga že pred leti izbrano vpravili na našen odru. Dne 4., 5. in 8. junija pa bomo imeli zopet priložnost, slišali v »Narodnem domu« igralce - pevce in igralke - pevke našega gledališča iz Ljubljane. Spored bo prav obširem in izbran; zato naj teh lepih večerov nihče ne zamudi. — Projektirana predavanja v »Narodnem domu« so se morala žal vsled nepramgljivih ovir preložiti na jesen. V jeseni se pa gotovo vrši cel ciklus predavanj iz različnih strok človeškega znanstva; oblubili so Citalnici sodelovanje naši najboljši predavatelji iz Ljubljane in Prage.

Olepševalno društvo v Novem mestu lepo izvršuje svojo nalogo in je marljivo na delu. Ob novi cesti, v bližini postaje je nasadilo nov kostanjev drevored. Po smrekovih gajih, ki so zdrava ščetališča, ravna pota in steze in jih posipava s peskom. Tuje, ki pojde iz postaje v mesto peš po starci cesti, si bo lahko odpoičil v senci malih kostanjev, kajti »Olepševalno društvo« je postavilo na primernih krajinah te ceste mnogo novih klopi. Izprehod po tej cesti je za tujca in domačina posebno lep, ker se mu ni treba umikati vozovom in se

mu od tu odpre razgled na prizemo Dolenske, na selene krovulke in venice, na gospodine gospa in vino grice, na prizemo okolice novomeške in mesto samo. V mestu podpirajo stare hiše in zidajo nove, le stara kokla, gimnazija, na zunaj mrežnega, rustega lica, na znotraj polna nemških napisov, čaka svojega odrešenja. Vidi se, da se mesto pripravlja na čas, ko bo potekla Selena cesta proti Beli Krajini in pripeljala tujcev, ki se bodo divili licemu Novemu mestu.

— **Strahovita kača.** Iz Trbovlj nam pišejo: Grozovit strah so imeli pred par dnevi v hiši in restavraciji g. D. v Trbovljah. Starejši 16letni siako je šel v podstrešje iskat si neke oblike. Ko jo je potegnil iz za nekega kovčega, ga je naenkrat vgriznila v roko velika kača. Deček je ves prestraen bežal s podstrešja, kriča: »Kača me je vgriznila v podstrešju.« Vsa hiša je bila naenkrat pokoncu: blapeči, dekle, gostje, vse se je hitelo oboroževali in hajd v podstrešje nad kačo. Med tem je pa oče v velikem strahu, peljal sinčka v bolnišnico, da mu tam zdravnik rano izge in strup iz nje spravi, kar se je tudi posrečilo. Med tem pa se je vrsil lov na kačo. A kaj, ko si nihče ni upal bližo: vsak je bil v strahu, da se zapodi kača vanj, kajti kača bila je v kolobarju zvita in pripravljena, da se zakadi na tistega, ki bi si ji bližal. Po dnevrem oblegaju, se je končno vendor ojunačil neki potnik, da je pomeril s samokresem na kače in jo ustrelil. Zadel je dobro, kača se ni več ganila. Vsem je odleglo: z velikim dolgin drogom so končno »kačo« izvlekli izza kovčega. V velikem začudenju, kača ni imela ne glave, ne repa: bil je velik kolač sivilih ovitih žic. Tablo.

V Zagorju ob Savi ima podružnica sv. Cirila in Metoda dne 21. t. m. ob 7. zvečer v prostorih g. Müllerja v Zagorju redni občni zbor.

Zadružna zveza v Celju. Na zadnjem občnem zboru celjske Zadružne zveze se je sklenilo, da se prispevki posojilnic - članic znižajo za polovico.

Umrla je pri Sv. Bolfenku na Kogu na Spodnjem Štajerskem gospa Helena Puklavec, mati štajerskega vinarskega adjunkta g. Ant. Puklavec.

Bismarckov stolp nameravajo Gradčani postaviti na hribu Plabuč, odkoder se ima krasen razgled na deželno mesto Štajersko ter njega lepo okolico. Ta stolp naj svetu kaže, da »Dankbarkeit gegen die Helden des Volkes und Liebe zu Volk und Volkstum in deutscher Steierherzen lebt«. — Tako beremo v oklicu za prispevke za ta »Bismarckturm«, v katerem oklicu so podpisana z večine imena državnih in deželnih uradnikov . . . Res, krasno se pojavi, avstrijstvo teh nemških Gradčanov!

Savinčan — žrtev žepnih tatov. Splavar Florijan Melavec iz Št. Janeža v gornjegradskega okraju na Štajerskem se je 10. t. m. vršal iz Bučke, kjer je prodal svoj splav. Opolnoci se je pripeljal v Brod, a je ostal v železniškem voznu. V vogonu je bilo 16 oseb, ki so večinoma dremale prav tako kakor Melavec sam. Na postaji Oriovac je našel neki sopotnik na klopi, kjer je sedel, koček bankovca v znesku 100 K. Mož je takoj izrazil mnenje, da se je dogodila tatvina, ter je prisotni opozoril na to. Ko je Melavec preiskal svoje žepje, se je s strahom prepričal, da mu je izrezan žep in da mu je izginila denarnica, v kateri je imel 1320 K. Potniki so bilo takoj jasno, da sta morala tatvino izvršiti dva mlada moža, ki sta izstopila na postaji Slavonski Stupnik. Melavec se je na to vrnil v Brod, kjer je dogodek prijavil oblasti. Drugi dan se je peljal v Zagreb, kjer je tudi policiji ovadil tatvino. Tu so mu pokazali slike raznih znanih žepnih tatov. Med temi je spoznal storilce in policija je na to konstatirala, da sta tatvino izvršila Štefan Petrović iz Mitrovice in Sreten Čolić iz Sabca. Tatovo izsleduje sedaj orozništvo. Če pa bo Melavec dobil nazaj ukradeno sveto, je veliko vprašanje.

Sokolstvo na Goriškem. Za včeraj je bila napovedana velika Sokolska veselica v Mirnu. I. okraj Primorske Sokolske Zupe pa priredi v nedeljo 22. t. m. zlet v Selu, v srednji Vipavske doline, ter priredi tam veliko javno telovadbo. Ni droma, da bo 22. t. m. lep Sokolski praznik v naprednem Selu.

»Sava«, društvo svobod. slov. akademikov na Dunaju, ima svoj III. redni občni zbor v soboto, dne 21. vel. travna t. l. v prostorih restavracije »Zum Magistrat«, I. Lichtenfelsgasse 3. Spored je običajni Začetek ob 8. zvečer. — Slobodomislenski slovenski gostje dobrodošli! Javno nasilstvo. Na Marije Teresije cesti je v noči od nedelje na ponedeljek razgrajal Ivan Keršič, zidar rojen 1865 v Raketu in tja prisoten. Ko ga je patruljčiči stražnik opominjal, se temu ni pokoril in nadalje razgrajal. Ko mu je na to napovedal arretacijo se mu je s silo zo-

postavil in ga je s postajo udaril. Na enkrat se je lo uvedel včas premoč, ker je se ga o. M. Šimonec poslušal.

Mestnupl je že v soboto poseti se je v svojem stanovanju v Črkvinski ulici št. 21 nastrupil dvanajstkratni major Viljem Dujfer. Izpli je steklenico karbonske kislino. Projektili so ga z rušilnim včasom v delčino bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Varč samomora je nezman.

Delavško gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 92 Makedoncev in 60 Hrvatov, 25 Hrvatov je šlo v Tršč, 41 pa v Beljak. Iz Reke je prišlo v Ljubljano k poglobljenju Grubarjeve prekope 17 Hrvatov.

Ingubočna in najdena. Oficijalova žena g. Klementina je izgubila svilnat dežnik. — Poročnik domobranškega polka g. Edvard Pavlisler je izgubil kolesarsko pumpo. — Služkinja Marija Poskičeva je izgubila ročno torbico z manjšo vsto denarja. — Delavec Anton Erzen je izgubil denarnico, v kateri je imel 32 K denarja. — Šolski sluga Anton Švigelj je izgubil bankovce za 10 K.

Stotnikova soproga g. Irena Steinbrecher je izgubila denarnico, v kateri je imela 30 K denarja. — Oficijal g. Viktor Čretnik je našel čop ključev. — Čuvaj Miha Anžur je našel ročno torbico z srednjo vsto denarja. — Delavec Josip Žgank je našel zlat uhan z diamantom. — Vdova g. Olga Peternelova je našla zastavni listek.

Slovenski Jug.

— Hrvatski sabor nadaljuje dečko v volilni reformi. Sobotna seja je trajala pozno v noč. Prvi je govoril predsednik »Hrvatske seljaške stranke« Stjepan Rađić. Njegov govor je bil silno dolg, trajal je nad tri ure. Radič je govoril o vseh močnih stvareh, ki niso v prav nobeni zvezi z volilno reformo. Koncem svojega govora je priznal, da njegova izvajanja pravzaprav ne spadajo pred sabor, a da je on razpravljal v vseh teh stvareh, ker je čutil potrebo, da se enkrat pošteno izgovori. — Nato je govoril Starčevičanec Peršić. Med njegovim govorom je prišlo do ostrega konflikta med Starčevičanci in frankovci. Frankovci so Peršiću in njegovim somišljencim očitali, da so služe bana Tomašića. Predsednik Starčevičeve stranke prava, dr. Mile Starčević je na to očitanje reagiral z besedami: »Mi nimamo opraviti s Tomašićem. Mi imamo posla z volilno reformo, ki onemogočuje izvolitev račno-frankovcev. Zato mora zanje glasovati vsak pošten Hrvat.«

— Hrvatski umetnik v srbskem paviljonu na svetovni razstavi v Rimu. Javili smo že, da razstavi slavnih hrvatskih kipar, Ivan Meštrović, ki je z izložbo svojih del na Dunaju slavil velike triumfe, svoje umotvore v srbskem paviljonu na svetovni umetniški razstavi v Rimu. O tem svojem koraku se je Meštrović razgovarjal z dopisnikom belgradskega »Novega Vremena«. Razlogi za ta njegov korak so tako zanimivi, da se nam zdi potrebno, da jih v kratkem navedemo. Evo, kako Meštrović upravičuje svojo odločitev: »Ko je Meštrović priredil na Dunaju svojo razstavo, ki je vzbudila veseljeno pozornost in priznanje, se je avstrijska vlada jela z njim pogajati, da bi njegove umotvore nakupila za dunajsko moderno galerijo. Ta nakup je bil že takoreč zaključen. Kar preko noči pa je naučno ministrstvo spremeno svoje mnenje. Minister je namreč Meštroviću sporočil, da njegovih umotvor ne bo nakupila za moderno galerijo. Ta nakup je bil že takoreč zaključen. Kar preko noči pa je naučno ministrstvo spremeno svoje mnenje. Minister je namreč Meštroviću sporočil, da njegovih umotvor ne bo nakupila za moderno galerijo, pa da daje umetniku na razpolago veliko vsto denarja, ako svoja dela razstavi v avstrijskem oddelku rimske svetovne razstave in ako bo tudi sam pomagal pri upravljanju avstrijskega umetniškega paviljona v Rimu. To drugo ponudbo avstrijskega načelnika ministra je bivši predsednik avstrijskega sodne sode bo fungiral poslanec dr. Čajkovskij.

Omajano stališče dr. Glombinskega.

Dunaj, 17. maja. Afere Wetzler je baje stališče načelnika »Poljskega kluba«, dr. Glombinskoga zelo omajano. Splošno se tudi zatrjuje, da groze »Poljskemu klubu« velike katastrofe.

— Koncert »Glasbene Matice« v Zagrebu. Domski odbor za Glasbeno-majevje spomenik priobčuje z osrom na koncert »Glasbene Matice« v Zagrebu zahteva v hrvatskih listih. Odstavki, nanašajoči se na Slovence, so glasi tako - le: »Najsrcejša hvala gg. predsedniku »Glasbene Matice«, prof. Štrifotu in koncertnemu vodji, M. Hubedu, ki sta se tako drage volje odzvala odborovemu vabilu na koncertiranje, ne strašec se neizmenega truda, ki je zvezan s takim podjetjem, prav tako se zahvaljuje odbor »Slovenski Filharmoniji«, gospe Mari Costaperaria - Dev, g. I. Betettu ter dnečnemu moškemu in ženskemu zboru.«

Po slovenskem svetu.

Preprečena češka slavnost na Dunaju. Lansko leto so nameravala vse češka društva na Dunaju prirediti v restavraciji »Pri zlatem križu« veselico, katere čisti dobiček je bil namenjen za češki Narodni dom na Dunaju. Češki pripravljalni odbor je bil ukrenil za veselico že vse potrebitno ter je bil sklenil z restavratrjem Kadermanom tudi tozadenvno pogodbo. Ko se je na Dunaju zaznalo za nameravano češko prireditve, so Nemci zagnali silen krik, nemški listi pa so grozili, da bodo Nemci zabil Čeha in razbili restavracijo. Državno pravdajstvo na Dunaju ni uvideval potrebe, da bi skrajno hujšajoče nemške liste konfisciralo. Restavratr Kadermann se je upravičen bal, da mu nemški divjaki res razbijajo restavracijo, zato je Čehom odpovedal svoje prostore. Ker so imeli vsled tega Čehi očividno škodo, je veseljni odbor tožil Kadermannu na plačilo odškodnine v znesku 3510 K. Te dni se je v navedeni tožbi dosegla med tožniki in med tožencem poravnava, s katero se je tožnik Kadermann zavezal plačati tožnikom 1000 K odškodnine.

Razne stvari.

* Velikanska nevihta v Pragi. V petek popoldne je bila v Pragi nevihta, kakršne ne pomnijo in ki je napravila ogromno škodo. Utregal se je oblak in voda je drvila v velikanskih potokih po ulicah ter je odnašala seboj po 10 kg teške kamne. Maršik je vdrila v pritlična stanovanja in v kleti, skladisca itd. Na Vaclavskem trgu je voda brizgalna iz nekega kanala do višine prvega nadstropja. Voda je poplavila na tem trgu tudi električni transformator, nastala je kratka spojitev in transformator se je vnel. — Blizu Prage je blisk ubil nekega inženirja, ki je bil ravno na potu v tovarno.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rusko - japonski sporazum.

Dunaj, 17. maja. Po vseh tukajšnjih časopisov, se ima v kratkem podpisani rusko - japonski konvencija. Vsi listi so mnenja, da bo imela ta konvencija velik političen pomem.

Secundanti poslanca Breiterja.

Dunaj, 17. maja. Poslanec Breiter je imenoval za svoje zastopnike poslance: dr. Baxo, dr. Okunjevskega in dr. Standa. Kot predsednik častnega sodne bo fungiral poslanec dr. Čajkovskij.

Omajano stališče dr. Glombinskega.

Dunaj, 17. maja. Vsled afere Wetzler je baje stališče načelnika »Poljskega kluba«, dr. Glombinskoga zelo omajano

Poslano.

Gosp. Luka Šetina, bivši dimnikarski pomočnik pri podpisanim dobil je v zakup dimnikarsko obrt za ljubljansko okolico. Posegel pa je tudi v področje mestnega dimnikarstva. Opozorjam torej dotične hiše posestnike da gori omenjeni nima pravice, izvrševati obrti v ljubljanskem stolnem mestu ter svarim dotičnike, da imajo lahko sitnosti z obrtno oblastjo.

Jos. Spitzer,
dimnikarski mojster.

Poslano.*

Naznanjam, da je dobil g. Luka Šetina, bivši dimnikarski pomočnik pri meni, od lj. obrtno oblasti občutno kazens, radi tega ga svarim še enkrat naj tega več ne storil, in naj v ljubljanskem področju dimnikarsko delo opusti.

Josip Spitzer,
dimnikarski mojster.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Negovanje
las s
Pixavonom
na znanstveni
podlagi je zares
najboljša metoda
za jačenje
lasista in
čvrstjenje
las.

Cena steklenice K 250.
Zadostuje za več mesecov.

Meteorologično perotilo.

Vihana nad morjem 3082. Srednji zrinski tlak 738.0 mm

Čas naj- opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura v °C	Vetreni Vetrovi	Nebo
14. 2. pop. 9. zv.	732.0	16.2	sl. svzvod	del. jasno
*	732.8	11.2	slab jug	jasno
15. 7. zj.	733.0	7.0	"	meglja
*	731.7	19.8	sl. jjazahod	jasno
*	732.1	13.0	sl. jjazh.	"
16. 7. zj.	732.4	9.1	sl. svzvod	oblačno

Srednja predvčerajšnja temperatura 12.9°, norm. 13.9° in včerajšnja 13.3°, norm. 14.0°, padavina v 24 urah 2.6 mm in 0.0 mm.

Mlinarski učenec

zdrav in krepak; učna doba 2 leti, proti takojšnji mesečni plači, se sprejme v valjčni mlin. Nastop takoj.

Anton Polanc, Radeč pri Zid. mostu.

Na prodaj je cela 1739
prodajalniška oprava
za manufaktурно trgovino.

Pojasnila daje
Zeleni hrib Marija Miklavec Ljubljana. Predmeti se lahko ogledajo v Lingarjevi ulici št. 1.

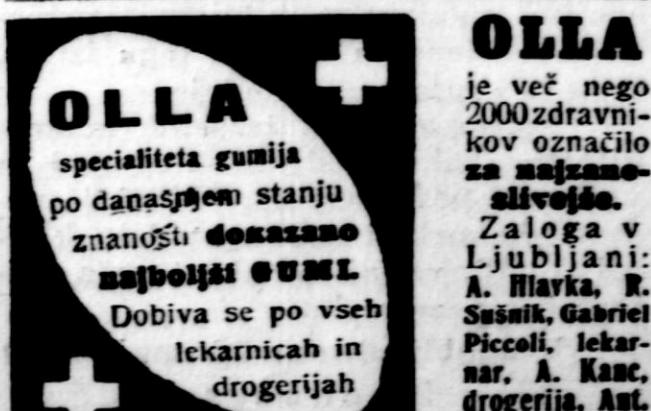
Tekstilna stroka.

Spreten, na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem dokazano dobro uveden,

potnik,

zmožen tudi slovenskega jez. ki bi si rad ustavil dosmrtno službo se sprejme ob visoki plači pri praski manipulacijski trgovini s kurentnim blagom.

Natančne ponudbe pod „P. V. 1200“ na naslov Rudolf Mosse, Praga. 1752

Zahajevate, da Vam Vaš dobavitelj da OLLA in ne dajte si manjvrednih posnetkov za isti denar kot OLLA hvaliti za „ravnato dobro blago“.

Ilostovan, poucen in originalen cenovnik z navedeno prodajalniščem zastonji od tvevnice za gumii OLLA na Duseju II. 300, Pretečna. 57. 1000

Sprejme tako več opombe
ključavnikičarskih
pomočnikov
proti dobrni plači.

Ivan Rebec, ključavnikičarski mojster v Celju.

Kipar ūčče šibek ženski model

Honorar po dogovoru.

Zglašiti se je na Gradi v ateljeju
kiparja Zejca. 1750

Za večje trgovine na doželi se
išče izurjenia

blagajničarka

Vstop najdalje do 1. julija. Ponudbe z zahtevo in navedbo referenc pod „Blagajničarka“, pošte ležete Trnovo, Notranjsko. 1686

Sprejme se v manufakturno trgovino
dobro izurjena

prodajalka

z dobrimi spričevali. — Prednost imajo
one, ki so že v tej stroki službovale.

Poizve se v upravnitvu »Slovenskega Naroda«. 1758

Automobil
za 4 osebe
se po jako ugodni ceni proda.

Več se poizve
v Sp. Šiški 220, pri Šebeniku.

Lepa prilika za peko. 778

Hiša s popolnoma opravljenim pekarijo

se pod ugodnimi pogoji
tako proda ali da v najem v Lesah
na Gorenjskem.

Hiša je nova, z opoko krita in ima
vodovod. — Podrobnosti pri lastniku
J. Pretnarju, trgovcu na Bledu.

Sukna
in modno
blago za oblike
priporoča firma

Karel Kocian
tvornica za sukne
v Humpolcu
na Češkem.
Vzoreci franko. 323

OLLA
specialista gumija
po današnjem stanju
znanosti dokazano
najboljši GUMI.
Dobiva se po vseh
lekarnicah in
drogerijah.

Zahajevate, da Vam Vaš dobavitelj da
OLLAL in ne dajte si manjvrednih posnetkov
za isti denar kot OLLA hvaliti za „ravnato
dobro blago“.

Ilostovan, poucen in originalen cenovnik
z navedeno prodajalniščem zastonji od tvevnice
za gumii OLLA na Duseju II. 300,
Pretečna. 57. 1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1